

BRASSÓI LAPOK

Főszerkesztő: SZELE BÉLA dr.

POLITIKAI NAPILAP

Felölsszerkesztő: KOC SIS BÉLA

ARA: 3 LEI Vasárnap 4 LEI	Az előfizetés ára helyben: Évente 500 lei Félévre 270 Negyedévre 140 Havonta 52 Kézbesítési díj havonta 10	Az előfizetés ára vidékre: Évente 600 lei Félévre 320 Negyedévre 170 Havonta 60 Bérmentve postán küldve	Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: BRASOV-BRASSÓ, Kapu-uca 64-66. szám. Telefonszámok Szerkesztőség 177. Kiadóhivatal és nyomda 82. sz.	Előfizetési árak külföldre: Évente 800 lei Félévre 500 Negyedévre 250 A portódíjak emelése esetére az előfizetési díj emelésének jogát fenntartjuk magunknak.	HIRDETÉSEKET Brassó kivételével kizárólag a PUBLICITÉ RADOR, BUCAREST, Strada Berthelot No. 1 vagy annak fiókjai vesznek fel. APRÓHIRDETÉSEK közvetlenül a kiadóhivatalhoz küldendő vagy bármelyik bizománysunk utján is feladhatók	BUKARESTBEN: 4 LEI Vasárnap 5 LEI
---	--	---	---	--	--	---

XXX. ÉVFOLYAM. BRASOV-BRASSÓ, 1924. augusztus 4. (Hétfő) 176. SZÁM.

Vizsga előtt

állanak a kisebbségi tanítók és tanárok, akik augusztus folyamán a román nyelv és irodalom tudásukról adnak számot román kollegáiknak. Román tanárok vizsgáztatják a magyar tanárokat, a diplomás embereket, akik szorgalommal, tudással, szakértelemmel már rég megszerezték azt a társadalmi pozíciót, amelyben hivatásukat nyugodtan folytathatnák, kiérdemelték azt a vezető szerepet, amely a társadalomban őket mindenek megilletné, eljáratították azt a tudományos felkészültséget, amely okvetlenül biztosítaná állásukat és mindennapi kenyerüket, ha véletlenül nem Romániában laknának. Az egész világon mindenütt egy szaktanárnál az az egyedüli követelmény, hogy a szakmájába tartozó tantárgyat alaposan ismerje s azt tanítványaival megértetni tudja. Szóval, hogy tanítani tudjon. Tőlük ennél többet jogosan nem lehet és nem szabad követelni.

A liberális kormány közoktatásiügyi minisztere mégis arra az álláspontra helyezkedett, hogy az a kisebbségi tanár, aki a román nyelvből és irodalomról szóban és írásban le nem teszi, vagy le nem tudja tenni a vizsgát, az lehet akármilyen kiváló szakember, tanári működését tovább nem folytathatja. Ennek a párját ritkító felfogásnak igazságtalanságát felesleges bizonyítanunk. Kegyetlen rendelkezés, amely nem számol azzal, hogy a teljesen megváltozott viszonyok a kisebbségnek lelki megnyugtatót és nem zaklatást kívánják meg. A világháború idegrocsonló évei után az ezer éves tradíciók rombahullása minden magyar ember lelkében az elpattanásig feszítette az izgalom szálait. Az egyre fokozódó életnehézségek küzdelme minden magyar honlokra mély barázdát vágott. A kormánynak kötelessége lett volna ehhez a sorsüldözött fajhoz szeretettel közeledni. Átértetni és átérzeni a magyar nép lelki fájdalma, amelyekhez hasonló még eddig talán egy nemzet sem szenvedett. A liberális kormány mindezzel nem törődött. Hálóját a magyar tanári karra is kivetette, hogy ezt a nemes, ideális testületet, amely csak a tudományt él, ezt is megkínozza.

Nem az a sérelem, hogy a magyar tanári karnak románul is meg kell tanulnia, hisz a nyelvtudás csak előnyére válik az embernek, kivált az államnyelv tudása. Hanem az a sérelem, hogy a tudományos pályán már hosszú éveken át működő és mindenképpen bevált tanárokat is olyan vizsgára kényszerítik, amelynek sikerétől vagy sikertelenségétől függ az illető tanár existenciája! A vizsgák szeszélye, vagy a vizsgáztató bizottságok sovinizmusa családok jövőjét teheti tönkre. S ez a sérelem egyszersmind ezer meg ezer magyar családfenntartó legsötétebb aggodalma.

Önkéntelenül kérdezzük tehát, hogy vajon azok a vizsgáztató bizottságok, amelyeknek ilyen kegyetlen gondolkodásu, könyörtelen sovinizta miniszterük van, méltányosabban fognak-e érezni vizsgáztató tanártársakkal szemben?

Reméljük, hogy hivatásuk közben a pedagógia tapasztalt munkásai magasabb erkölcsi színvonalra emelkednek, mint maga a miniszter. Át fogják látni, hogy egy ideiglenes kormány önkényes rendelkezése, amely nem alapszik szentesített törvényen, csak efemer intézkedés. Mert jöhet egy valóban liberális kormány, mely a réginek minden

jogellenes és igazságtalan rendeletét néhány tollvonással hatályon kívül helyezi. Eppen ezért honorálják a magyar tanítók és tanárok jóakaratu igyekeze-

tét s vegyék mindenképp tekintetbe azt a szaktudással megszerzett régi diplomát, amelyet bárhol, még a külföldön is tiszteletben tartanak. T. D.

Bizottsági tárgyalások Londonban

A németek nem fogadják el a francia javaslatokat

— A Brassói Lapok eredeti táviratai. —

LONDON, augusztus 2. A helyzet Achilles sarka az átruházásokkal foglalkozó bizottság munkájában van, amely, ha délutánig nem tud megegyezni, a miniszterelnökök elé terjeszti az átutalás kérdését. Jó jelnek tekintik azt, hogy a bankárok az eddigi eredményt nem kifogásolták, holott nem teltségüknek eddigazonnal szeltek kifejezést adni. Minden résztvevő nézete, most az hogy az új jelentés alkalmas a Dawes-tervezet végrehajtására.

Minden valószínűség mellett szól, hogy

a konferencia ma küldi el Németországnak a konferenciára való meghívást, amely hétfőre szól.

Herriot szerint a katonai kiűrités terve a következő:

Haget nyolcszázmillió márka aranykölcsön, Dortmundot hatszázmillió, Bochumot hétszázmillió, Essent kétmilliárd elhelyezése után ürtik ki.

BERLIN, augusztus 2. Félhivatalosan jelentik, hogy a német hajóknak ismét megengedték a francia kikötőkben való tartózkodást.

PARIS, augusztus 2. A Matin jelentése szerint Angliával hivatalos tárgyalás folyik arról, hogy csapatait mindaddig ne vonja vissza a kölni zónából, amíg Franciaország és Belgium is ki nem vonta Ruhr-vidéki csapatait, vagyis

a Dawes-tervezet végrehajtása után egy-két év múlva.

LONDON, augusztus 2. A konferencia ma délután teljes ülést tart, ami a beavatottak szerint a meghívó elküldését jelenti Németországnak

LONDON, augusztus 2. Herriot a francia újságíróknak kijelentette, hogy

a németekkel Londonban személyesen tárgyal közvetítők ki zárásával.

BERLIN, augusztus 2. A Zeit kifejti, a külügyminisztérium álláspontját a kon-

Hogyan küzd Japán Amerika ellen?

PARIS, aug. 2. Az az izgalom, amelyet az új amerikai bevándorlási törvény idézett elő Japánban, még mindig nem csendesedett le, s különösen a templomokban folyik mérhetetlen izgatás Amerika ellen. Hazafias egyesületek apró plakátokat ragasztanak minden ház falára és minden telefonpóznára, a következő szöveggel:

«Egyetlen japán ember se feledkezék meg Julius elsejéről, amely napon Amerika mélyen megsértette Japánt. Készen állunk a válasza, melyet alkalomadtán a sértésre kell majd adni. Minden japáni tartsa szem előtt a következő parancsokat:

1. Ugy élj, hogy sohse feledd a sértést.

2. Gyűlölj minden amerikait, de légy udvarias az egyes emberhez.

3. A luxust kerüld.

4. Onzó gazdagodási vágyból ne feledd a nemzeti becsületet.

Lakósztrájk készül Budapesten

Nagygyűlés az aranyparitáshoz lakbér ellen — Memorandum a kormányhoz

BUDAPEST, aug. 1. A legutóbbi minisztertanácsnak az a határozata, amelyben elutasította a lakóknak ama kérését, hogy az aranyparitásra emelt lakbéréket augusztus elején ne három hónapra előre, hanem csak havi részletekre fizessék, a lakók körében nagy megdöbbenést keltett. Már felmerült az a terv is, hogy a lakók sztrájkba lépnek és mindaddig, amíg kívánságaikat nem teljesítik, nem fizetnek lakbért. Erre már volt a koalíció alatt precedens, amikor az egész Angyalföld megtagadta a házbérfizetést. Akkoriban meg is kezdték a kilakoltatásokat, de a kilakoltatásokat tömegesen nem lehetett végrehajtani, de meg a tömeg is olyan fenyegetően viselkedett, hogy a hatóságok tanácsosabbnak látták a kilakoltatásokat megszüntetni. Végül is keresztülvitték a lakók akaratukat. A mostani sztrájk eszméjét Vázsonyi Vilmos vetette fel és megállapítható, hogy a gondolat egyre termékenyebb talajra talált. A budapesti iparos és kereskedőszövetségek a lakók szövetségével együtt ma délelőtt a Vigadó-nagyteremben nagygyűlést tartottak, amelyen követelték, hogy a kormány tegye lehetővé a lakbérnek részletekben való fizetését.

E cél érdekében a kormányhoz memorandumot fognak benyújtani és azt küldöttség útján adják át Vass József dr. népjóléti miniszternek a szabadságon levő miniszterelnök helyettesének. Ha a kormány nem teljesítő kívánságukat, akkor Smith népszövetségi főbiztoshoz fordulnak.

Jugoszlávia ellenzi a bulgár hadsereg növelését

BELGRAD, augusztus 2. A jugoszláv kormány elutasító álláspontra helyezkedett Bulgáriának ama kérése ügyében, amelyben Bulgária a nagyhatalmaktól hadserege növelésére kért engedélyt. A jugoszláv kormány a nagyhatalmaknál is ebben az irányban fog működni, mert véleménye az, hogy Bulgária hadseregének növelése veszélyezteti a Balkán békéjét.

Trockij jósol

MOSZKVA, aug. 2. Az a tény, hogy Trockij-Bornstein visszatért az orosz hadsereg élére, nagy jelentőségű eseménye a szovjethadsereg jövőbeli működésére nézve. Amellett, hogy a szovjethadsereget újjászervezi és annak harcképességét akarja emelni, az a meggyőződés is vezeti, hogy a kommunista eszméknek most már diadalmasan kell végigvonulniuk Európán.

Néhány nappal ezelőtt beszédet tartott Moszkvában, amelyben azzal a kérdéssel foglalkozott, miképpen lehetséges az, hogy a legelőrehaladottabb európai kapitalista államokban legyenek a kommunista párt, s úgy találta, hogy például Angliában a tradíciókban oly gazdag kapitalizmus nagy befolyást gyakorol az angol proletariátusra. Ezzel szemben Oroszországban tradíció nélküli és kultiválatlan paraszttömegek kerültek a Don vidék idegen jókével alakult gyáraiba. Ezek a munkások csak itt tanultak meg gondolkodni, itt kerültek egyenesen a szociáldemokrata

A lej Zürichben
Záratkör 2.35

5. Ne lépj be olyan templomba, a melyet amerikai misszionáriusok vagy lelkészek alapítottak vagy építettek.

Két napi halasztás a buza-exportőröknek

BUKAREST, augusztus 2. A kormány az exportőrök kérésére mégis hozzájárult az új buzarendeletek életbeléptetésének két napi elhalasztásához. Sok kereskedőnek volt ugyanis árukészlete a vámállomásokon berakodó félben éppen akkor, amikor az új buzarendelet elhatározták, s így jogtalan lenne, hogy ezek a kereskedők elesse nek a berakodás idején érvényben volt alacsonyabb kiviteli díjak élvezetét.

A kormány elhatározásának megfelelően a pénzügyminiszter rendeletet adott ki, hogy az új kiviteli rendszer augusztus 3-án lép életbe.

A kiviteli illetéket font sterlingben kell fizetni és pedig a buza vagonjáért 44 fontot, ami 1024-es árfolyamnak felel meg.

cia, azután pedig a bolsevizmus befolyása alá Angliában ez a fejlődés csak lassan és a sokkal erősebb polgársággal való erős küzdelmek után történhetik meg. Abban azonban, hogy Angliában végül is diadalmaskodni fog a bolsevizmus, kétkedni szinte nem szabad.

Trockij gondolkodását a legkevésbé sem zavarja az a tény, hogy a polgárság a legtöbb európai országban az utóbbi időben hatalmasan megerősödött. A fasisztusok szerint a burzsoázia harci szervezete, amely polgárháborút idézhet elő. A fasisztust Trockij csak átmeneti jelenségnek tekinti s büszkén hivatkozik arra, hogy ő volt az első, aki az angol munkáspárt győzelmét és a francia baloldali pártok diadalmát megjósolta. Sőt arra a jóslatra is büszkén hivatkozik, hogy Németországban a sikertelen forradalmat rövid ideig tartó kompromisszumos béke követi.

Ezután jóslani kezdett Trockij. Azt mondja, hogy a világforradalom nagy harcát következnek ezután. Németországban 1918-ban, 1919-ben, 1921-ben és 1923-ban nagy elhatározó harcok folytak s mindamellett, hogy a munkásság vesztett, a béke még sem tudott konszolidálódni. S az egyetlen kérdés ma az

vajjon a kommunista pártok képesek lesznek-e Európa jelenlegi kritikus helyzetét kihasználni?

Trockij a világforradalom eljövendő lehetőségeit a német helyzetre építi. De nemcsak ő, hanem az egész kommunista internacionálé is, amely a moszkvai világkongresszuson kimondotta, hogy "Németország az európai forradalmi mozgalmak erjedőhelye".

Nyilvánvaló, hogy a bolsevikiek a forradalmi Németország útján akarják az egész világ társadalmi rendjét alapjában megváltoztatni. És ezért Trockij minden pillanatban harcra készen akarja tartani az orosz vörös hadsereget.

Rövid hírek mindenfelől

PARIS. A francia szocialista párt Jaurés halálának tizedik évfordulóján a Trocadéroban emlékülnevet rendezett. Az ünnepélyen Leon Blum és még több szocialista képviselő mondott beszédet.

ROMA. Hír szerint a kormány egy kábelvonal lefektetésére adott felhatalmazást, amely Olaszországot az Azori szigetekeken át New-Yorkkal kötné össze. Az új vonal állítólag már októberben megnyílik.

MONCHEN. Az egész országban mindenfelé nagy áradások vannak úgy, hogy a vasúti forgalom több helyen szűntet.

BERLIN. Augusztus negyedikére a német kommunisták puccsot terveztek. A rendőrségnek sikerült az összeesküvők nyomára jutni, s így a puccsterő megghiúsult.

LONDON. A Reuter ügynökség jelentése szerint a felkelők újabb súlyos vereséget szenvedtek. Santos és San Paolo között a telefon és táviró forgalmat helyre állították.

BELGRAD. Sándor király tegnap Biébe utazott, ahol néhány napig marad. A király hír szerint legközelebb meglátogatja Délserbiát, Dalmáciát, Boszniát s esetleg Horvátországot.

MEXIKÓ. A külügyminiszter kijelentette, hogy Mexikó elismeri az orosz szovjetkormányt.

BELGRAD. Az angol közléstengeri hajóhad tizenkilenc egysége ma Cattaroba érkezett.

BECS. Seipel kanclár teljesen felgyógyult s szeptemberben újból hivatalba lép.

A Kun-kollegium kálváriája

Tizenöttagu bizottság érkezett négytagu helyett — Vizsgázók gyöttrése és tanárok megszégyenítése — Nyolcvanöt százalékos bukattatás — Csak a negyvenötezer lej fontos a bizottságnak

A Brassói Lapok eredeti tudósítása.

KIBÉD, aug. 1. Megirtuk, hogy a szász városi kollegiumnak ezeltől egy évvel különböző erőszakolt okok miatt elvették a nyilvánossági jogát, ami egyet jelentett a gyámság alá helyezésével. A tanárok tanítottak, de munkájuk semmitörővé vált, főleg az államhatalomnak. Mi következett abból? Az, hogy az első félév végén kiküldött egy 15 tagból, idegen tanárokból álló bizottság, amelyik 3 napon át írásbeli vizsgálatot állított ki a növendékekkel, s a végén megbukatta a növendékek 95 százalékát. S mint akik munkájukat legjobban végezték, bezsebeltek az intézet keszerves bányából 34 ezer lejt állítólagos 5 napi munkáért, s aztán «kedves» mosollyal a bajszok alatt, megkönnyebbülten utra keltek. Megkönnyebbülten, mondom azért, mert ez a ténykedés egy lépéssel való belezés volt abban az ambícióban, amely az intézetet el akarja venni az állami licesz számára.

Kik vizsgáztatják a magyar diákokat?

Itt állunk meg egy kissé és analizáljunk. A bizottság állt 15 tagból, dévai, gyulafehérvári, szebeni, stb. helyről jöve oda a tagok. Ezek egy része tudott magyarul, másik része törte a nyelvet, a harmadik része egy kukkot sem értett. A tantárgyak természetesen a hazai tárgyak kivételével magyarul tanítottak. És ekkor történt az az abszurdum, hogy a fizika delegált tanára egy szót sem tud magyarul, feladja tehát a tételt románul, a diákok azonban lefordítják a címet és kidolgozzák magyarul, mert a fizikát csak úgy tanulták. Mikor pedig a dolgozatok készen vannak, Manculescu úr — így hívták a professzort — maga mellé veszen egy liceumbeli magyarul tudó román diákot, vele lefordítja a magyarul írt dolgozatot, s akkor osztályozza; magától értetődik, hogy rossz kalkulussal, mert a fordítás nem lehetett jó. Mert hiszen beszélhet valaki jól mindkét nyelvet, de ha az egyes tudományágak terminus technikaival nincs tisztában, akkor helyesen fordítania nem tud. Az a 7-ik osztályos román diák pedig, aki soha magyarul nem tanult, nem olvas, nem ismervén a magyarul kifejezett terminus technikusokat, természetesen rosszul fordított, s így a tanár voltaképpen nem a dolgozatot osztályozta, hanem a fordítást, s mégis szenvedett a Kun-kollegium diákja, s maga az intézet.

Lássunk egy másik esetet. Egyik kicsi diák, aki abovo beszéli a német nyelvet, a feladott két német tétel közül nemcsak egyet dolgozott ki, amint kellett volna, hanem mindkettőt kidolgozta. Meglátván ezt a delegált tanár, a diákokat meg dicséri az apának, aki egyik tanára az intézetnek, hogy milyen szépen dolgozik a fiú. Jön az eredmény megállapítása, a kis diák megbukott a németből, mert nem volt jó a dolgozat. — És még egyet, hogy még világosabban álljon előttünk a bizottság lelkiismeretes működése. Egyik diákokcska a román nyelvből tiszta lapot adott be. Osztályoztatott elégséggel, s ugyanakkor az egyik legjobb dolgozatot osztályozták másodrendű elégtelennel. — Volna még elég eset, amit fel lehetne hozni, s amelyekből egyből nem tűnne ki, mint a rosszakarat, a lelkiismeretlenség, a tendencia, hogy valóságos lötkre tegyék a kollegiumot. S hogy a dolgok materiális oldalát nézzük, egész nyugodtan mondhatjuk, hogy a román bizottság, egyes tagokat illetőleg, elvégezhetné volna egy nap alatt és mégis felszámítottak 5-5 napot, maguknak á 500 lej, s az elnöklő inspektor pedig napi 100 lejt. A vizsga végén pedig kitétetett a tanári kar annak a megaláztatásnak, hogy az inspektor megpirongatta, mint valami vásott gyermekeket.

Senki sem mozdul az iskola érdekében

És tett-e valakit ezen ténykedés ellen valaki? Mai napig senki. Sem egyházi főhatóság, sem előjáróság, sem a hunyadmegyei magyarság, sem a magyar párt vezetősége. Pedig amikor ezt a megaláztatást vitték véghez a kollegiummal, ugyanakkor megalázták az egyházat, meg az intézetet, meg a magyarságot. Mert az nem elég, hogy a kollegium panasza alapján memorandumot küldünk s deputációzunk, hanem a végletekig harcolunk kell jogainkért és becsünkünkért. Elég az, hogy a miniszter is csak egy ember, s a román

állam is egy olyan állam, mint a többiek, amelynek nemcsak jogai, de kötelességei is vannak a lakóikkal szemben, még ha magyarok is ezek. S hogy nem tett senki semmit, következett nagy herce-hurca után az évvégi katasztrófális vizsgaeredmény. Ennek históriája pedig a következő:

Megint jön a tizenötös bizottság

Június 30-án megjelenik Regmann szebeni inspektor és megakartta kezdeni a vizsgákat ugyancsak 15-öd magával. Mikor az intézet igazgatója hivatkozott a miniszteri rendeleteken alapuló főhatósági intézkedésekre, hogy sokkal kevesebb tagból álló bizottság (4 tagu) jöhet vizsgáztatni, a megjelent inspektor egyik percben nem akart tudni ilyen rendelkezésről, a másikban azonban tudott, csak hogy más képen értelmezte. A vége az lett, hogy a 15 tagu bizottság elé nem bocsátattak vizsgára a növendékek, az inspektor pedig megfordult, jelentette a miniszternek, közben az inspektor-kef dörgedelmesen ráírt a kollegiumra s újabb rendelkezés alapján 9 tagu bizottság jött (4-ből 9 lett) vizsgáztatni jul. 15-én. És vizsgáztatott 11 napig.

Már az első fellépésnél kilátszott a lóláb. Először is egyáltalában nem akarta a bizottság tekintetbe venni azt, hogy átmeneti tanterv alapján történt a munka, hanem csak az állami tantervhez ragaszkodott. Azután az intézet magyar irodalom tanárát, aki félévkor tagja volt a bizottságnak, most egyszerűen nullifikálta, s delegált helyébe a román liceum igazgatóját. Több-kitebb skrupulózitás kimutatása után jötték az írásbeli tételek kitérésai az egyes tárgyakból, amelyekből aztán kitért a szándékosság is, meg a tudatlanság is. Pl.: VI. oszt. románból ilyen tétel adott fel: a fenséges a drámában (Sublimul in drama). Ezt románul kellett kidolgozni. Olyan tétel, ami nem hogy a VI. osztályos diáknak, de talán még egy esztétikusnak is kemény dió. De hát a szándék, hogy bukják a világ. VIII. osztályban a magyar irodalomból egy ilyen tétel: «Madách: Ember tragédiájának az értéke.» Mikor az intézet szaktanára kérdezte, hogy milyen szempontból kell értékelni, azt felelt az inspektor, hogy «összehasonlítsa az ilyen tárgyu magyar termékekkel», amire csendesen megjegyezte az öreg szaktanár, hiszen az egész világirodalomban ezenkívül még csak Goethe Faustja létezik, amire aztán azt felelt a delegált professzor, hogy értékelni kell mindenféle szempontból. Így aztán meg volt adva a fiúknak a magyarázat. És ilyen tudású emberek kérdeztek aztán a magyar irodalomból és buktattak. Ilyen abszurdumok aztán voltak még bőven az írásbelinél.

Gyilkos kérdések a diákokhoz

Jött a szóbeli. Itt aztán sem rend, sem rendszer, sem kérdéses módszer nem látszott. Kiírtak egy vizsga programot, de már az első órában megváltoztatták. Aztán minden reggel csináltak egy-egy ad hoc programot, de az már a következő tárgynál változást szenvedett. Ami pedig a kérdéses módszert illeti, hát bizony ahhoz sem értettek. Alig kezdte meg a diák az egyik feleletet, már gyúrták a másik kérdést, hogy valósággal ölték a tanulót a kérdésekkel, mintha gép lett volna. Aztán a természetrajz tanára sem tudott magyarul, a tolmácsa, egy másik román tanár pedig alig-álí; a diák azonban felelt magyarul úgy, hogy előfordult egy-egy olyan eset, hogy a felelő diák kézzel-lábbal, arcminikával kellett hogy magyarázza a tolmácsnak egy-egy szónak, kifejezésnek az értelmét, hogy esetleg helyesen tolmácsolhassa. A klasszifikáció megállapításánál (csak ők klasszifikáltak, mint ahogy csak ők is kérdezhettek) aztán olyan dolgok történtek, hogy egyenesen igazságtalan és megdöbbentő. Jól felelő tanulót, akit benn megdicsértek, az osztályozásnál vagy megbukítottak, vagy alig elégséggel bocsátották át, s a végén aztán előállott az ilyen eredmény:

I. osztályból vizsgára állott 13, átment 1, javítóra bukkott 1, ismétlésre 11. II. osztályból vizsgára állott 12, átment 2, javítóra bukkott 4, ismétlésre 6. III. osztályból vizsgára állott 12, átment 3, javítóra bukkott 1, ismétlésre 8. IV. osztályból vizsgára állott 16, átment 2, javításra bukkott 3, ismétlésre 11.

V. osztályból vizsgára állott 10, átment 1, javítóra bukkott —, ismétlésre 9.

VI. osztályból vizsgára állott 6, átment —, javítóra bukkott 1, ismétlésre 5.

VII. osztályból vizsgára állott 10, átment 2, javítóra bukkott 4, ismétlésre 4.

VIII. osztályból vizsgára állott 17, átment 3, javítóra bukkott 3, ismétlésre 11.

Ime, kérem, ez az eredménye a klasszi fikciónak. A buktatásokat sokféle képen indokolták. Ez indokolások közül kiemelünk főleg kettőt. Megbukott az intézet legkomolyabb, legörekvőbb, legeminensebb diákja, aki egyúttal ifj. elnök. Az inspektor azzal indokolta, hogy azért bukkott meg, mert «svindier». Megbukott az egyik jeles diák a VII. osztályból azért, mert az inspektor látta, hogy beszélt egy leánnyal és amikor csegették, nem rohant, hanem nyugodtan ment a vizsgára. De voltaképpen azért buktak meg, mert a hűséges kitaratás érzetét ápolták az alma mater mellett diaktársaik között, s jó példával jártak elől ez irányban.

És most jön a vég. Az eredmény kihirdetése. Azt mondja az inspektor, hogy jul. 25-én reggel 9-kor közli az eredményt. Fel is ment akkor a kollegiumba, de nem azért, hogy eredményt közöljön, hanem hogy beinkassálja a nehéz vizsgadíjakat a 45.000 leiket, s mikor ezek a zsebében voltak, akkor azzal a kijelentéssel távozt, hogy majd 11 órakor közli az eredményt. S akkor tényleg közölte is úgy, hogy az igazgató kezébe nyomta a listákat, nyomban kocsiba ült, s egyenesen kihajtatott az állomásra társaival együtt. Ezt pedig bizonyára azért csinálta így, mert tudta, érezte, hogy igazságtalanul cselekedett, s bizonyára jobbnak látta meglepni, egy-egy gunyos mosolyt küldvén az eredmény kihirdetésére várakozó diákok felé.

Akik ezen vizsgáztatásnak szenvedő tanúi voltak, csak azok tudják igazán, hogy mi történt ott és akkor. Mikor belépett a bizottság az intézet falai közé, olyan megvetően nézett az intézet tanári karára, mint valami megatalkodott bűnösökre, csak hogy azt nem kérdezték, hogy mit keresnek ottan az intézet tanárai. Ugy jártak-elek ottan, úgy dirigáltak, mintha éppen ők volnának az urak. A szaktanároknak semmi beleszólásuk nem volt a dolgozba, sőt Damian Aron liceumi igazgató, mikor arról volt szó, hogy a szaktanárok kérdezzenek, egész gögösen így válaszolt: «ha az urak kérdeznék, engem nem látnak itten.» Mintha nálánál tudósabb ember és nagyobb pedagógus nem lenne a világon és mintha nem tudna többet az intézet bármelyik tanára, mint ő.

A dolgoknak látása nem egyszer töltötte el keserűséggel a lelkeket. Valósággal felkázd a lélek azon az arcátlan igazságtalanságon, és méltatlan bánásmódon, ami ott ment végbe. Öreg és doktori diplomával rendelkező, külföldet járt, képzett tanárok munkáját bírálta el fiatal, kezdő ember, akinek talán kurzusos diplomája van, vagy hirtelen egyetemi diplomája; aki Erdélyen kívül talán soha nem járt, s talán a tankönyvbe írt anyagon kívül tárgyból semmit sem tud.

Minden részletében megrázó ez az eset, és feltétlenül alkalmas arra, hogy messze-menő következtetéseket fűzzünk hozzá; hogy iskolapolitikánk minden tagját revízió alá vegyük, és ezt megkíséreltem legközelebbi cikkemben.

Dr. Dávid György kibédi ref. lelkész

Véres összeütközés a jagoszláv-görög határon

BELGRAD, aug. 2. A görög határon véres összeütközés volt. Tizenkilenc szerb menekültet megölték. A jagoszláv kormány elégtételt kér a görög kormánytól.

A Brassói Lapok tudósított naponként szárazon ember olvasása

FÜRÉSZLAPOK,

gyál kések, eredeti
KARL TREIDE
Remscheid-Hasten
gyártmányuk
000 kizárólag 000

KAMAR & MEDER cégnél
BRASOV - HUNGARY

A VALÓDI

KOENIGSMARK

NEM A HAMISÍTOTT AZ

APOLLÓBAN

1924 AUGUSZTUS 3 ÉS 4-ÉN.

BCU Cluj

Berchtold a főbűnös?

Koholt távirattal bírta rá a császárt a mozgósítási parancs aláírására
Seeliger ezredes teleplezése
A Brassói Lapok eredeti tudósítása.

BRASSÓ, aug. 1. A világháború memoárjai szüntelen egymásutánban jelennek meg s különösen azok az írások, melyek az utóbbi hetekben, a háború kitörésének tízéves évfordulója alkalmából láttak napvilágot, mindinkább nyilvánvalóbbá teszik, hogy a háború aknáját rosszindulat, bűnös kezek, talán aljas, önös érdekekből esetleg rosszul alkalmazott idealizmusból helyezték el.

Nagyérdekes az a tudósítás, a melyet Seeliger ezredes, aki a háború kitörésekor a közös hadügyminisztérium sajtóosztályában teljesített szolgálatot, hozott nyilvánosságra most az egyik nagy bécsi lap hasábjain. Ezrekilencszáztizennégy június huszonötödikén a háború kitörésének kritikus napján éppen szolgálatot teljesített, s erről a napról a következő feljegyzéseket közli:

5 órakor délután. Az ischli telefon csenget: Berchtold gróf a király dolgozószobájában van...

6 óra 30 perckor: Az ischli telefon jelenti: Krobotin lovag hadügyminisztert öfelsége 5 óra 30 perckor fogadta. Berchtold és Krobotin együtt vannak a király dolgozószobájában. Krobotin eltávozott. Berchtold maradt...

7 óra 45 perckor: Berchtold gróf közölte öfelségével a szerb választáviratot...

Az idegek tulfeszített várakozásban. Mi történik ezután? Pontosan 9 óra 23 perckor újból szól a telefon:

— Halló! Megjelent a legmagasabb mozgósítási parancs «B» (Balkán) esetre. Első mozgósítási nap július 28-ika

A kagylót leteszem. «Ez hadiállapot a monarchia és Szerbia között» — mondja a sajtófőnök. — «Az Európa puszkaporos hordó felrobbant.»

Mi történhetett? Ki bírhatta reá ö felségét a mozgósítási parancs aláírására? Hötzendorfi Konrád, vagy talán Berchtold?

Tíz óra előtti néhány perccel újabb telefonjelentés:

— Öfelsége nem könnyen szánta rá magát a parancs aláírására. Csak amikor Berchtold gróf felmutatta azt a szerb rajevói táviratot, amely szerb komitási bandáknak bosnyák területre történő betöréséről szólott, s amely jelenti, hogy a mi részünkről az összeköttetésnek négyszáz halottja és sebesültje van, a király megrázkódott és halkan ennyit mondott: «Ugy! Ennyi vér folyt már? Így igazán elkerülhetlen a háború.» Is reszkető kézzel aláírta a mozgósítási rendeletet.

A lavina megindult. Átsiettem a nyilvántartási irodába, hogy megtudjam, mi is történt tulajdonképpen a szerb-bosnyák határon. De sehol semmi nyoma a négyszáz halottnak és sebesültnek. Itt csak már nem a cenzura működik, amely hivatalosan elzárkózik minden felvilágosítástól? De nem. Tényleg volt valami kavargás a határon, amely alkalommal négy csendőrünk egészen könnyen sebesült meg. Egyéb semmi.

Mi történt hát? A lépcsőn Kinszky Rudi gróffal találkozom. Ő tartja kezében a diplomácia labirintusának Ariadne fonalát: ő biztosan tud majd valamit. A gróf megragadja a vállamat:

— Barátocskám, hát maga igazán olyan naiv? Mit képzelsz, ki az a Berchtold! Fickó! Azt a négyszáz halottas táviratot ő maga csinálta — házi használatra. Különbösen sohasem sikerült volna neki a mozgósítási parancsot öfelségétől kicsalni.

Ahogy engem ver az isten...

Várady Aladár országsszerte ismert da a. Moravetz-kiadás, minde ütt kaphat!

OLCSÓ HANGSZEREK!

HEGEDŰK 300 LEI-től, VONÓK 70 L.-től, GITÁROK 600 L.-től

EINSCHENK K. CÉGHE.

BRASSÓ,

FEKETE-U.

54 SZÁM.

Mit kell még eltűrnünk?

Kabarészámok a magyarok gyalázására

A Brassói Lapok tudósítójától.

CSIKSZEREDA, augusztus 1. Még a múlt év folyamán mozgalom indult meg a hadsereg körében, melynek az volt a dicséretreméltó célja, hogy a tényleges, tartalékos és nyugdíjas tisztiek közt fadjukra, nyelvükre való tekintet nélkül felébresszék és ápolják a bajtársi szellemet. Dobre ezredes csikszeredai helyőrségi parancsnok felhívására és buzgókodására meg is alakult a tisztikör, 23 tényleges és 222 tartalékos tiszttel, kik közül 28 román volt, a többi magyar.

A napokban a magyarság és román-ság viszonyainak és közeledésének előmozdítására majálist tartottak a céllövő téren, amelyre névre szóló meghívók és plakátok útján hívták meg a közönséget.

A jó hangulatban folyó összejövellt délután kellemetlen incidens zavarta meg.

Jonescu regáltbéli munkaügyi felügyelő 7 éves leánya ugyanis a román fiatalság unszolására: Ellenségeink és ehhez hasonló című

vérig sértő költeményeket szavalt a jelen levő románok tapsaitól kísérve.

Látogatás egy modern ujságpalotában

Az Intransigeant bemutatja épületét a párisi sajtónak — Douglas Fairbanks-ot megtagadják a párisi midinettek

A Brassói Lapok párisi tudósítójától.

PARIS, július 27. Páris legmodernebb sajtópalotájában vagyunk. Az Intransigeant — a legnagyobb párisi estilap — új otthonában. A «szűk» családkörben a lap hatszáz alkalmazottjának jelenlétében megtartott felavatónép és bankett után a politikai és művészeti élet jelesei, köztük Poincaré, Millerand s Taffari, az elmaradhatatlan abessziniai herceg tettek látogatást, majd a külföldi újságíróknak küldött szét meghívót Léon Bailly, a lap igazgatója.

Az épület héteemeletes homlokzatával szinte vakítóan világít ki a modern kor józan, praktikus szellemét hirdelve a Rue Réaumur útott-kopott kövei közül. Mint Párisnak minden falpallatnyi helyéhez, az Intransigeant telekéhez is sok monda és érdekes történeti emlék fűződik. Az emlékalbumból, a mit a meghívóval együtt kapunk, meg tudjuk, hogy itt volt valamikor a «Csudák udvara», ahol csavargók csonkították meg magukat, hogy az emberek irgalmasságát megindítsák. XVI. Lajos alatt halcsarnok volt ezen a helyen, a borradalom idején a nemzeti gárda egyik tanyája, míg a rémuralom alatt ez a helyen nyomatta a véresszáj Hébert lapját a «Père Duchesne»-t.

Az épület fogadó halljában mintegy ötvenen lehetünk, főképp amerikaiak, olaszok, spanyolok, japánok, skandináviaiak, itt van Douglas Fairbanks is, a leghíresebb amerikai movizsinész, aki feleségével Mary Pickford-dal három hónapja van Párisban. Örökké-névető szája fölé kis hetyke bajuszt nevelt. Léon Bailly tuláradó örömei fogad, s beszél az ideáról, amit itt megvalósítottak. Egy épületet akartam — mondja, — mely pontosan lapom kontó-sére legyen szabva. Hogy élő teste legyen, száz meg száz aktivitásnak, amely egy kézben és egy célra szalad össze. Egy modern ujság épülete ugy-e az a hely, ahol tengeri és légi utaknak, vagy az elektoromosság szárnyain a világ minden eseményének naponta be kell érkeznie, s a szellemi torturákon átszűrve, s rendezve, a nyomtatott papírra kell kerülnie. A földalatti két emelettől, ahol a vállalat gyomra: tizenhét rotációs falja és okádja a papirost, fel a tarraszra, hol a drótnélküli antennái vannak kifesztve, minden ezt a célt szolgálja. A modern élet követelményét való-sítottuk itt meg a technika fejlettségének minden eszközével, hogy csak az lehet szép, ami praktikus, célszerű. Ebben az épületben nincsen semmi felesleges, de semmi sem hiányzik, ami szükséges. — Emeletről emeletre tekintjük meg az épületet. Legalul van a nyomda, a higiénia s a gyorsaság minden kellékével ellátva, egy gyors klijó ateliér, egy földalatti villamosálmás s a rotációsok, amelyek mindegyike harmincöt formát nyom. S míg a kli-

E versek mottója az volt, hogy Erdély a románoké, a magyarokat ki kell irtani gyökerestől, mert ha e kis cserjéből hatalmas fa nő, ennek kiszámíthatatlan következményei lesznek.

A magyarok ellen irányuló fenyegetésekre a magyarok közül többen ott hagyták a mulatságot. Dobre ezredes elég tapintatosan el akarta simítani az incidenst és csárdást huzatott. A nemes törekvésű ezredesnek ez eljárása felháborította a románokat; — Jonescu inspektor és Boboc csikszeredai kerületi munkásbiztosítópénztári igazgató s mások is

közbeiktaltak: dicsőség, hol vagyunk?!

s hasonló botrányos szavakat. Az erre támadó zürzavarban és botrányban a románok is ott hagyták az erdei mulatságot.

Ime ez is egyik példája annak, hogy a legnemesebb intenciókat is, a két nemzet közeledésének gondolatát, mily botrányos viselkedéssel teszi lehetetlenné a rövidlátás, elfogultság, mely a vendégjog legelemibb követelményeit sem respektálta, mikor a meghívott magyar vendégekre pereaot kiáltott.

sék forognak, a hatalmas papírrölk automatikusan, hasonlóképp, mint ahogy a nehéz hajóagvuk lövegei érkeznek. A gépből kiömlő Intransigeantokat vég-nélküli lánc viszi az expedició termel-be. Az udvar alatt, mely áttetsző üveg-ből van, s a papírrölkös autók tizen-kéttonnas terheit bírja, van a két garázs negyven autó számára. A benzint a leg-lso földalatti helyiség alóli tartányok-ból, hat méter mélységből Bowser-pumpa huzza föl. A nyomdát és gará-zst a tarraszról 36 méteres légkémény látja el állandóan friss levegővel. A ne-gyedik emeleten van a csöpostaszolga-lat, melynek útján, kéziratok, korrektu-rák, szerkesztőségekből a szedőkhöz, vagy innen a nyomdába automatikusan pillanatok alatt repülnek. A mindenho-vá elágazó csöposta teljes hossza két kilométer. Ugyancsak itt van a drótnél-küli telefon és táviróállomás. A házi telefon hossza huszonöt kilométer. Bailly dolgozószobájában a legújabb te-lefonsodát mutatja be. Nehány sorl-ter, megnyom egy gombot, mire egy t-tekatos drótesap csavarokon és rú-gókön megmozdul s a papírra egy nől-kéz vonásaival érkezik is már az írás-beli válasz az épület másik végéből. Ezt a találmányt páris-bordeauxi és páris-lyoni vonalakon már a francia posta is bevezette. Segítségével egy Pá-risban megírt levél pár pillanat múlva már Bordeauxban olvasható.

Fönn vagyunk a tarraszon. Elra-gadó panoráma a körenegetegre. A szürke párisi éghen a montmartre-i ba-zilika körvonalai, a katedrálisok, mesz-szi az Eiffel-torony, a Pantheon rajzo-lódnak ki, még távolabb a gyárkémé-nyek. S miközben tősztok hangzanak el, s a petit-dejeuner-t és pezsgőt szol-gálják fel, az egyik bérház hatodik eme-letén egy divatszalon midinettjei jelen-nek meg. Nehány pillanat s már felis-merik Fairbanksot. Párisban Zoro nép-szerűbb talán, mint Newyorkban. Itt is ott is a házak ablakaiban újabb és újabb lányfejek, kendőt lobogtatnak és tapsolnak.

Az első amerikai stílusú párisi saj-tópalota tarraszán, mozioperatörök kurbilizása közben egészen stilszerű ez az improvizált fogadtatás.

Hogyan nvomoznak Besszarábiában?

BRASSÓ, aug. 3. Valahol Besszará-biában gyilkosság történt. A nyomozás meg-állapította, hogy a gyilkosságot vadászpus-kával követték el. A nyomozó katonai ha-tóságok tehát mit találtak ki: kihírdették, hogyha a gyilkosnak nem sikerül nyomá-ra jutni, a környéken minden vadászpus-ka elkoboztatnak.

Az Aurora ehhez az intézkedéshez a következő megjegyzéseket fűzi: «A katonai parancsnokságnak ez az intézkedése több,

mint zseniális. Tegyük fel, hogy a gyil-kosságot konyhakéssel követték el. A pa-rancsnokság egészen biztosan minden konyhakést elkoboztatott volna. Vagy ha a gyilkosságot egy szakácsnő követte vo-lna el, ugy a legegyszerűbb lett volna min-den szakácsnőt — elkobozni. Hisz a sza-kácsnők bizonyos szempontból még hasz-nálhatóbbak, mint a vadászpuskák. Hogy ez nem jutott a bukaresti rendőrségnek az eszébe, amikor a Boulevard Carolin azt a trafikost ököllel verték agyon. Minden ök-löt el kellett volna kobozni, ugy hamarabb megtalálták volna a gyilkosokat.

Hiába, a világosság mindig kelet felől árad.

Az állampolgárság megszerzése Brassóban

Több mint huszezer állampolgár jelölt van felvéve a listába

BRASSÓ, aug. 2. A városi tanács által publikált hirdetmény szerint az állampolgárság ügyében érdekelt egyéneknek e hó 4-től 8-ig bezárólag az előírt rend betartásával módjuk lesz arra, hogy meggyőződést szerezzenek, vajjon fel vannak-e véve az állampolgárok sorába, vagy sem, s esetleges tévedés kiküszöbölését kérhes-sék.

Ez az egyénekenkénti informálás óriási terhet ró az állampolgárság ügyét intéző városi katonai, illetőleg illetőségi ügyosz-tályra, mely ezt az alkalmat nem törvényi-beli kötelességből, hanem kizárólag lojál-lis jóakarattal nyújtja a közönségnek.

Ezzel szemben az érdekelt polgárok a saját érdekükben is szigorúan tartásuk be a hirdetményben előírt rendet és időpon-tot, mert csak így lehetséges — s így is roppant áldozattal — hogy az ügyosztá-lyban huszezernél több egyén állampolgár-sági helyzetéről e pár nap alatt informá-ciót adjanak. Külföldiek ez időben egy-általában ne jelentkezzenek.

Egyébként a városi tanács munkája az állampolgársági lista összeállításában be van fejezve. Az illetékes ügyosztály két-ezer brassói családnak nyújtott lehetősé-gei rá, hogy itteni illetőségét megszerez-hesse és ne kelljen szülő- vagy régebbi la-kóhelyére fordulnia. Mindazokat, akik Brassóban születtek, vagy itt már hosszabb ideje laknak, s akár korábban, vagy indo-koltan újabban megszerezték a brassói il-letőséget, azokat a névsorba felvették.

De ennek ellenére még egy speciális bizottság arra a célra is alakult, hogy tájékoztassa a közönség érdekelt egyéneit arról, vajjon nem kellene a saját községük-höz fordulniok s utólagosan egyebütt meg-szerezniök, az illetőséget, illetőleg állam-polgárságot. Ha a vélemény az, hogy Bras-sóban felvehetők, akkor e bizottság javas-latot tesz a tanácsnak a felvétel végett.

A törvényben előírt 30 nap, mely az esetleges reklamációkra van szánva, körül-belül aug. közepétől fog kitűzetni.

Csanáloson

gazdaháborút szült a földosztás

NAGYKAROLY, aug. 1. Csanálos községben gazdaháborút szült a föld-osztás. Ugyanis Szatmármegyében az új tulajdonosokat még nem veglegesítet-ték és egyelőre még csak mint kényszer-berlők szerepelnek. A kényszerberlők az egy-két hold kiosztott földön nem ru-házkodhattak be, mert vagy hiányoztak az anyagiak a beruházkódáshoz, vagy pedig attól féltek, hogy nem veglegesítik őket és feles haszonra a régi gazdák kezében hagyták a földeket. A régi gaz-dák most behordatták a termékek ef-lét, azonban a kényszerberlők arra hi-vatkozva, hogy az agrárbizottság nekik adta a földet, és ami az ő földjükön te-rem az az övék, visszakövetelik a régi gazdák által jogosan behordatott ter-mést. A kényszerberlők a régi gazdák ellen a csendőrséghez fordultak, a régi gazdák ugyancsak a csendőrségtől kér-tek oltalmat a kényszerberlők ellen. Az érdekes gazdaháborúnak a bíróságnál lesz a folytatása.

Trasslisztet,

trasscimentet, mészkőlisztet, terrázó-anyagot (mozait) és L. a. oltatlan falimeszet szállít

Friedmann Áron

Racoşul de jos — Aisórákos Brassó mellett.

HIREK

Hétfő, augusztus 4.

Katolikus naptár: Domonkos.
Protestáns naptár: Domonkos
Görög naptár: Julius 22. Mária Magdolna.
Izraelita naptár: 5684, Ab. 4.
Mária román királynő névtünnepe.
A nap kel 5 óra 5 perckor, nyugszik 19 óra 39 perckor.

Kedd, augusztus 5.

Katolikus naptár: Havi Boldogasszony.
Protestáns naptár: Oszwald.
Görög naptár: Julius 15. Foca.
Izraelita naptár: 5684, Ab. 5.
A nap kel 5 óra 6 perckor, nyugszik 19 óra 37 perckor.
Legközelebbi holdváltás: Első negyed aug. 8-án 5 óra 41 perckor.
Időjárás: Szárazabbra forduló idő lassu felmelegedéssel és a szelek gyengülésével.

— **Előfizetőinkhez!** A postai igazgatóság felhívására tisztelettel kérjük azokat az igen t. előfizetőinket, akik lapjukat nem kapják pontosan kézhez, hogy panaszaikat azonnal jelentsék annál a postahivatalnál, amelytől a lapot kapják. Ezenkívül természetesen kiadói hivatalunk is értesítendő.

— (A király Laposnyán.) Megemlékeztünk arról, hogy a Laposnyán tervezett udvari vadászatokat a rossz idő miatt elhalasztják. Marosvásárhelyi tudósítónk telefonálja, hogy a vadászatokat most megtartják s csak holnap kezdődnek. A király öfelsége ma hajnalban Marosvásárhelyen át Szászrégenbe érkezett, ahonnan autóval Laposnyára indult. A király részére a havasokban egy kis vadász kunyhót építettek. Az öt napig tartó havasi tartózkodást a király vadászattal és pisztráng-halászáttal fogja töltetni. A királyi autót Bianu kolozsvári sziguranca vezérfelügyelő és Nemes marosvásárhelyi sziguranca főnök kísérik. Eddigi tervek szerint a király innen Szovátára utazik csatládja meglátogatására.

— (A svájciak nemzeti ünnepe Bukarestben.) Bukarestből táviratozza tudósítónk, hogy a bukaresti svájci kolónia méltó keretek között ünnepelte meg a svájci szövetség megalakulásának hatszázharmincharmadik évfordulóját.

— (A királyi család szovátai nyaralása.) Marosvásárhelyről jelentik: Mária román királyné három leányával, Mária szerb, Erzsébet görög királynéval és Iliana főhercegnővel Szovátára érkezik, ahol augusztus 28-ig fognak nyaralni. Öfelsége, Ferdinánd király a laposnyai vadászatok után szintén Szovátára érkezik. Bianu Jenő dr., az erdélyi sziguranca főfelügyelője, a biztonsági intézkedések ellenőrzésére már megérkezett Marosvásárhelyre.

— (A határátlépők állampolgársága.) Nagykárolyi tudósítónk jelenti: Legelőbb Szatmármegyében lépik át engedélyek nélkül a határt. A határátlépőket eddig a törvényszék büntette meg és büntetésük letöltése után átadta őket a magyar, illetőleg a csehszlovák hatóságoknak. A kolozsvári II. hadtest hadbírósa rendeletileg utasította a határvárosok szigurancait, hogy a határátlépőket ezután Kolozsvárra kell küldeni. A hadbíróság rendszeren három hónapig tartotta a katonai fogházban a határátlépőket, azután pedig visszaküldte őket abba az országra, ahonnan Romániába szöktek. Az utóbbi héten a büntetésüket kitöltött határátlépőket azzal küldte vissza a szigurancaikhoz, hogy nem szabad őket átteni a határon, míg román állampolgárságuk ügye el nem dől.

— (Bernády György dolgozószobáját elrekvirálták.) Marosvásárhelyről jelentik: Néhány nap óta egy újabb lakásrekvirálási botrány foglalkoztatja Marosvásárhely közvéleményét. A hatóságok ugyanis elrekvirálták Bernády György dolgozószobáját, annak ellenére, hogy Popescu Adrián volt prefektus Bernády jogi képviselője, a szoba szabadon tételére az államtitkártól ígéretet kapott.

— (Botrány a csárdás miatt.) Nagykárolyi tudósítónk jelenti: A Brassói Lapok egyik legutóbbi számában foglalkoztunk azzal, hogy Ghibanescu nagykárolyi járásbíró Percei Sári táncművész előadásán botrányt rendezett a színházban a magyar tánc, a magyar ruha és magyar zene miatt. Ghibanescu járásbíró annak közlésére kérte fel lapunkat, hogy

nem ő rendezte a botrányt, hanem két olyan diák, aki ugyanabban a páholyban ült. Tekintve, hogy a nézőtér sötét volt, és amikor a botrány kezdődött ő felállt és kiment a páholyból, a közönség őt gyanúsította a botrány rendezésével. A botrányt Dudesco és Anastaziu diákok inscenálták. A járásbíró azért hagyta el a páholyt, mert ezzel akarta a közönség tudomására hozni, hogy nem azonosítja magát a botrányt előidéző diákokkal.

— (A Brassói Chewra Kadischa 1924. augusztus 3-án (vasárnap) d. e. 9 órákor a hírközsegi tanácstermében (Árvaház-u.) tartja tisztújító közgyűlését, amire a tagok szíves megjelenését kéri az Elnökség.)

— (Letartóztatták Romániában egy magyarországi földbirtokos jószágigazgatóját.) Nagykárolyi tudósítónk jelenti: Több ízben foglalkoztunk azzal, hogy a börtvényi vámbőnke jogtalanul csempészéssel vádolta meg gróf Degenfeld jószágigazgatóját, Szakál Bélát és elkoboztatta az uradalom tizenhat ökrét. A nagykárolyi járás granicsár századának parancsnoka az ökrök elkobzásával kapcsolatban tiltakozott Boicescu vámfőnök önkényes és jogtalan eljárása ellen és a granicsárszázad parancsnokának jelentése alapján bizottság szállt ki Börtvénybe, hogy vizsgálatot indítson Boicescu ellen. Boicescu bosszút forralt a jószágigazgató ellen, aki az ökrök miatt gyakran ájtott Romániába. Két héttel ezelőtt, amikor újra ájtott, Boicescu jelentést tett ellene, hogy rajtacsípte, amikor csempészett és kérte letartóztatását. Szakál Bélát le is tartóztatták és csak két heti vizsgálati fogság után helyezték szabadlábra. Ideje lenne, hogy a felsőbb hatóságok Boicescu vámfőnök ellen szigorú vizsgálatot indítsanak.

Az ismeretlen

Szembejón velem. Nem tudom ki az és mégis haragszom rá. Bosszant. Magas és kövér. Az arca vörös és óriási toka reng rajta. A kabátja valamikor fehér lehetett, de most piszkos-szürkén feszül óriási pocakjára. A nadrágja kitérdelt, vasalatlan. Balkarján esernyőt lógat, jobbkezeében pedig egy csokor tűzesliliomot visz. Hosz szu, nagy léptekkel megy, a pocakja szinte himbálozik. Csak úgy ömlik le róla a jóllakottság. Mellét kidüleszti, zsíros arca fénylik s apró disznószerű csupák csak úgy sugároznak a büszkeségtől. Azt hiszi, hogy mindenki őt nézi.

Az uccasarkon egy pillanatra megáll s amíg körülnéz, egy apró gyermek lopakodik melléje. Tágranyított szemmel nézi az égő virágokat, majd feltéket az óriásra s vidám mosollyal megmogatja a csokort. Ebben a pillanatban észreveszi őt az ember, vörös arca még sötétebbé válik, lehajol s ellöki a szepegő apróságot. A gyermek könnyes arccal húzódik a fal mellé, a pirosarcu ember pedig gögösen indul tovább.

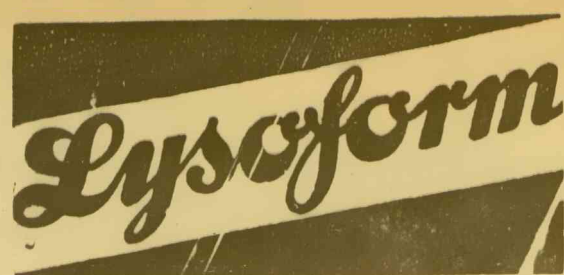
— (Analfabéták oktatása.) Marosvásárhelyről jelentik: A famunkás-szervezetek vásárhelyi kerületi szaktanácsa elhatározta, hogy a tél folyamán az egyes helyi csoportokhoz tartozó analfabéta munkások részére tanfolyamot rendeznek. A három hónapos tanfolyamra most folynak a beiratkozások. Minden beiratkozó 5 lej beiratkozási és összesen 100 lej tandíjat fizet. Az oktatást az egyes csoportok szék helyein működő tanítók végzik megfelelő díjazás mellett.

Detektív és állomásfőnök

Miért késnek a vonatok?

A Brassói Lapok eredeti tudósítása.

ERDŐSZENTGYÖRGY, augusztus 2. Kinos botrány történt tegnap az itteni állomáson. A Szovátára érkezendő királyi vendégek személyi biztonságának védelmére több detektív, számszerint nyolcan utaztak Szovátára. Az állomás főnöke észrevette, hogy az egyik detektív a fülkébe kézicsomagot visz magával, amelynek térfogata azonban nem lépte túl az előírt nagyságot. Ennek ellenére az állomásfőnök a csomagot el akarta távolíttatni. A detektív azonban ellentállott, mire oly parázs jelenet fejlődött ki az állomás és a közbiztonsági hatóság emberei között, melyről sokáig beszélnek még az utasok. Az állomásfőnök és a detektívek a legválogatottabb sértetéseket vagdoszták egymás fejéhez. Amíg így kölcsönösen sértgették egymást, addig a vonatnak ott kellett vesztelnie, az utasok nagy bosszúságára és a közállapotok nagy dicsőségére.

— (Az orosz szurony.) Luczán Mihály és Buttyán Avram zarái lakosok régi haragosak voltak. Vasárnap este Luczán megtámadta haragosát s egy előre készen tartott orosz szuronyai hátbaszurta. A szerencsétlen ember azonnal meghalt. A megszőkött gyilkost a rendőrség körözi.

— (Megjelent a Lázadó sziv.) A legkedveltebb magyar írók egyikének, Szederkényi Annának legújabb regénye: a »Lázadó sziv« most jelent meg izlése kiállításban. Ára 70 lej. Könyvkereskedőknek megfelelő engedmény. Megrendelhető a kiadónál: Brassói Lapok könyvosztálya, Brassó.

— (Malom tűz a gépszíjak miatt.) Pozsonyból jelentik: Hatalmas tűzvész pusztított a nemesőcsai Holzer-féle malomban. A tűzet egy fiatal munkás vetette észre, aki délután három órákor lármázta fel a falut a hírrel, hogy a gépterem transzmissziós szíjai égnek. A tűz oltóság azonnal kivonult, de a rohamosan terjedő tűzzel szemben tehetetlen volt, mert a malom közelében nem volt víz. Csakhamar megérkezett a környékbeli nyolc község tűzoltósága is, de a tűzet a pokoli forróság miatt még megközelíteni sem tudták. A hatalmas malom másnap reggelig égett s odaveszett mintegy tízennégy vagon gabona is. A kár másfél millió csehkrona. A tűzvizsgálat megállapította, hogy nem történt gyújtogatás, a transzmissziós szíjak nem voltak eléggé bezsírozva, és ez okozta a tüzet.

Tökéletes szabásu raglánok csak NEUMANN-nál.

(*) A Königsmark (Királyasszony szeretője) szombat esti bemutatója minden várakozáson felüli volt. Lélekzet visszafojtva figyelte a közönség a darab izgalmas és színes eseményeit. Soha még egy film ilyen nagy sikert nem ért el. Petrovich Szvetiszlaw élete legjobb alakítását nyújtja ebben a darabban, amely festői jeleneteivel, ötletes epizódjaival és érdekes szereplőivel kivétel nélkül mindenkinek tetszik. Aurora hercegnő változatos ruhái bámulatba ejtették a közönséget. A pénztárnál való torlódás elkerülése végett jegyek délelőtt 9—12 óráig előre váltakoznak.

Köszönetnyilvánítás.

Feledhetetlen jó testvérünk, sógor-nőnk és nagynén, Izabella Bulhardt kisasszony iránti részvét kifejezéséért és megemlékezésére küldött virágadományokért, fogadjuk minden rokon és ismerős hálás köszönetünket. Bulhardt család.

(*) Izsák Ferenc tánciskolájában (Gewerbeverein) augusztus 12-én új tanfolyam veszi kezdetét. Beiratkozni naponta Vár-ucca 110 és este 8—10 a fenti helyi ségben.

MODERN MOZGÓ

»Arany és vér« Dorian filmremek fut vasárnap a Modern Mozgó vásznán. A filmet a híres D. W. Griffith a nagy amerikai rendező rendezte főszerepelt a legjobb amerikai színészek játsszák. Tárnya: az amerikai aranyások korabeli történet 7 felvonásban. Ezt megelőzi egy Fatty kétfelvonásos vígjáték. — Következő monumentális filmremek: Trisztán és Izolda, a filmgyártás legmaradandóbb alkotása. A művészet és irodalom remeke, a színjátszás legmagasabb foku bemutatása. A francia filmszínészek legjelesebbjei a főszerepekben. Vasárnap délelőtt Fatty és Smetty, vígjátékok.

Apolló mozgó

Szombaton kezdte meg az Apolló mozgó a nagyszerű Königsmark film vetítését. Ezt a filmet, amely nagyszerűségben minden eddigit felülmúl, nem szabad összetévesztetni a Modern Mozgóban játszott Königsmark filmmel.

1. Ezt a filmet Párisban, Londonban, Newyorkban, Berlinben, Bécsben és Budapestben hónapokon át játszották páratlan sikerrel.

2. Bukarestben három hónapig volt műsoron 90 lejes helyárrakkal.

3. A királyi család kőtízben tekintette meg a filmet.

4. A Neue Freie Presse szerint két grandiózus film készült eddig piacra:

A Niebelungen című történelmi és a Königsmark című modern film.

5. A városi zenekar gyönyörű zenéje szolgáltatja a film kíséretét.

6. Az igazgatóság kéri a közönséget, hogy a film előadása alatt teljes csendben viselkedjék.

7. Vasárnap délelőtt a jogyermekek részére külön bemutatják a filmet.

IRODALOM, MŰVÉSZET

Aurelia Dr. Ananescu képkiallítása

Egy impozáns kollekcióban, mely mintegy kétszázötven képből áll, mutatja be Aurelia Dr. Ananescu utolsó három évi művészi munkájának termését a román leányiskola egyik termében. Már ez a kivételesen nagy produktívitás bizonyos tekintetben kedvező következtetést enged vonni egy művészre nézve: a művészi közlés ösztön erősségére vall, és a kifejezés gát lástalan könnyűségére is. És valóban Aurelia Ananescu festészete friss temperamentumot árul el a dolgok meglátásában és nőies elegáns könnyedséget a visszaadásban. De viszont e nagyon könnyű produktálás terhére irandó az, hogy a képek részben kiforratlanul hatnak egyenlőtlenség és a festői probléma intenzív kiaknázása tekintetében hiányosak. A sikerült képek pl. egy nagyon szépen festett kukorica csendélet, két nem triviális színpompával lebilincselő krizantém-kép, a leheletszerű puhasággal festett őszi rózsák és még több festmény határozott bizonyítéka a művésznek képességeinek és csak ezeket szabad tehetsége értékmérőjének tekintelnünk, nem pedig figurális dolgait és tájképeit, melyek nem ütnek meg a kívánható művészi önkritika mértékét. Ha a festőnő nagyobb elmélyüléssel fog dolgozni jövőben, még sok képet várhatunk rokonszenves tehetségétől.

H. H.

Kollár Gusztáv brassói festőművész gyűjteményes képkiallítása — amint már említettük — vasárnap délelőtt 11 órákor nyílik meg. Művészeti rovatvezetőnk a változatos és nagyon érdekes képkiallításról következő számunkban részletesen fog beszámolni.

(*) Luise Gmeiner a híres pianista nő Brassóban augusztus 1-től szeptember 15-ig mesteriskolát tart pianisták, zongoratanulók és zongora tanárok részére. Egy óra díja 150 lej. Jelentkezéseket elfogad: Klingor koncertiroda Brassó, Lencsor 31.

LINOLEUM

Legnagyobb linoleum, viaszosvászon, bőrvászon, gummikabát és szőnyeg különlegességi áruház

Haas Lipót

Temesvári főlerakat: Lloydsor
Lerakatok: Cluj, Str. Universităţii
Oradea mare, Bdul Reg. Ferdinand.

Mélyen leszállított
tavaszi occasió árak

VIASZOSVÁSZON

Békemínőségű vászonnál fehérekek alapon gyönyörű konyhaminták
78 cm. széles Lei 78
100 98.
115 120.
Minden további szélességben nagy választék Konyhagarnitúra, asztalra, kredencre, székre, komplett Lei 147.
gyermekkocsikra, minden kívánt színben nagy választékban 120 cm. szélesség Lei 180.—

BŐRVÁSZON

kárpitosok, kocsigyártók, könyvkötők részére, nagy választékban, 115 cm. széles Lei 170

LINOLEUM

remek mintákban, konyha, előszoba részére, 67 cm. széles Lei 170
90 225.
Padlók bevonására, mintázott, parkett, vagy egyszerű, négyzetméterenként Lei 250.— től

GUMMIKABÁTOK

férfi és női, divat fazonban, mindkét oldalon tiszta paragummirozás Lei 950.—

SZŐNYEGEK

Szőnyegfutó, nehéz minőségű, cca 70 cm. széles Lei 98.
90 146.
Ágyelőszőnyeg, »Bouclé« 155.
rendes nagyság
Falvédő (Gobelin) 160x75 cm. 360
»Bouclé« szőnyegek 170x50 Lei 120
cm.-től feljebb Lei 100
Cocos futó, cca 70 cm. széles, 90

Nagy választék

ottomán takarókban, asztalterítőkben, éjjeli és főgönyőkben. Továbbá gummilabdák, babák, sarkok, tornacipők, kábelök, celluloid uszódálatok, labdák, csörgőtyűk, gyermekjátékok, sportcipők, és még sok minden. Ezen áruk minőségéért a legmesszebb menő garanciát vállaljuk

ELADÁS NAGYBAN ÉS KICSINYBEN!

SPORT

Király Pál buskomor

Az egész világsajtót bejárta a hír Király Pál öngyilkossági kísérletéről, melyet a maratoni verseny elvesztése után akart követni. Neumann Pál, Király menaszere, ki állandóan együtt volt a kiváló atlétával, érdekes felvilágosításokat adott a sokat kommentált esetről. Elmondja, hogy midőn Párisba érkezve a maratoni futás terepét Királlyal bejárta, az valósággal megrészegült az örömtől. *Király, ki a nehéz gödöllői pályán trenirozott évek óta, olyan könnyűnek találta a párisi terepet, hogy már biztos győztesnek érezte magát. Állandóan a versennyel foglalkozott. Gondolta, hogy a győzelem körül fogott, hogy a nagy feszültség teljesen az idegeire ment. Nem evett majdnem semmit az utolsó három nap alatt és így három kiló grammot fogyott.

Ezek után érthető, hogy sikertelenül végzett. Amikor pedig látta, hogy minden elveszett, izgalmában összeesett és egy olasz mentő autóra hozta be a stadionba. Amikor eszméletre tért, sirt, zokogott és öngyilkos akart lenni.

Neumann elmondja, hogy hazafelé való utjukon csak az utolsó pillanatban tudta megakadályozni, hogy Király egy rohanó kocsi elé ne vesse magát. A szállodában ágyának dőlt és buskomorságba esett. Nem akart Budapestre hazamenni, nagynehezen vonatra ült, hol senkihez sem szólt és látszott rajta, hogy állandóan a versenyének okaival foglalkozott. Király üdülésre vidéki rokonaihoz ment, hol remélhetőleg visszanyeri életkedvét és egészségesen fog a sportvilágba visszatérni.

(x) A magyar marathoni uszár Magyarországon két hosszútávuszoja, Labory Károly dr. és Vass Tamasz felelevenítették a kevéssé kultivált hosszútávuszt és a Visegrádi Budapesti tarló 46 kilométernyi «marathoni» távon versenyt rendeztek. A verseny győztese Labory dr. volt, ki pontosan hét óra alatt tette meg az utat.

A start a visegrádi MFTR állomásánál volt, 9 óra 12 perckor startolt a két versenyző, nyomon követve a csónakoktól, amelyben kísérők foglaltak helyet. Vácnál dr. Labory már másfél kilométer előnyben van. Itt Labory táplálékot: tojást, kenyert és kevés húst vesz magához. Vass Tamasz ugyanekkor lábgyörcsölés miatt kénytelen leállni. De szerencsésen tudnak felmászni a széllel kell a versenyzőknek küzdeniük. Három óra múlva már a szentendrei sziget csúcsánál vannak a versenyzők. Innen már látszik a Margitsziget s nem sokára feltűnik a cél: a MAC evezősháza. 4 óra 12 perckor Labory a tutajra lép. 27 perccel később érkezik Vass Tamasz. Mindkettőjükkel azonnal megmasszírozzák és meleg pokrócokkal bujtatják.

Mindkét versenyző kitűnően bírta a távot s különösen Labory dr. volt nagy szerző kondíciójában.

(x) Lemondott a temesvári labdarugószakszövetség. Temesvárról írtak az alábbiak: Suci Adrián a temesvári kerület labdarugószakszövetségének elnöke a szakszövetség tagjaival egyetemben lemondott. A lemondás oka a kerület vezetősége és a szakszövetség között felmerült különbségek keresendők. A lemondás oka elsősorban Majoros és Kossuth TAC játékosok kiutasítása, kiknek augusztus 15-ig lett volna tartózkodásuk, másodszorban nem adtak szabadkezet a szakszövetségnek. Többek között a kerület nem akarta megengedni a szakszövetség kedvező döntése dacára, hogy a cégesapatok ugymint Gyapjúipar, Turul és Szeszgyár a bajnokiak közé besorozva legyenek. A kerület álláspontját indokolja, hogy a játékosok játékos mivoltuk miatt előnyökben részesültek, mert treningsnapokon és játéki utáni napokon nem dolgoztak. A különbségek miatt erősen kiélezett helyzetet a szakszövetség lemondásával igyekezett elsimítani.

(x) Szobrot emelnek Nurmiknek. Helsinkiből táviratozzák: A finn kormány pályázatot írt ki Nurmik szobrának, mely célra a finn parlament 50 ezer finn márkát szavazott meg és az országos gyűlést is megkezdették erre a célra. A pályázatban csak finnek vehetnek részt.

(x) A magyar sakkozók diadala Párisban. A Brassói Lapok megírta, hogy a párisi szellemi olimpián a sakkversenyen a csehszlovák csapat 31 ponttal első, Magyarország 30 ponttal második lett. A magyar csapatot ezennélkül kiűzték a tornától, amennyiben öt «hors con-

cours»-nak minősítették a csapat vezetőjének átadták a francia külügyminiszter által felajánlott művészi plakettet, egyúttal a legrégibb párisi sakkegyet ajándékát, a halhatatlan emlékü Morphy világ bajnok jobbjának mintázatát. A ritka becsű sakkeréklyét a «Cercle Philidor» elnökének: G. Lazardnak eredeti dedikációja díszíti.

KÖZGAZDASÁG

Kedvező

a magyar kölcsön belföldi jegyzésének első napja

A Brassói Lapok eredeti távirata.

BUDAPEST, augusztus 2. A magyar kölcsönrész jegyzését tegnap megkezdtek. A jegyzésnek angol, amerikai és olasz sikere erősen érezhető már az első napon. A kölcsön iránt az érdeklődés nemcsak a nagytőkések körében van meg, de kis existenciák, kereskedők, iparosok és lajeinerek is élénk részt vesznek a jegyzésben. A Nemzeti Bankban délutánig számos jegyzés történt. Az első nap eredménye aránylag jelentékeny összegre rug. A pénzügyi központnál, a Pesti Hazánál, Kereskedelmi Banknál, Hitel Banknál jelentős összegeket jegyeztek. A jegyzés eredménye különben tulajdonképp csak második, harmadik napon fog mutatkozni. Illetékes helyen kijelentették, hogy az első jegyzési nap eredménye rendkívül kedvező, a várakozást jóval felülmúlja.

BERN, aug. 2. A magyar kölcsön svájci részét ma bocsátották a közönség jegyzésére s az első nap az összeg két harmadrészét jegyezték. A kötvényeket annak idején egy svájci bankcsoport vette át és az kezdte meg a jegyzést a közönség számára.

A MAI PÉNZPIAC

Sombhat, augusztus 2.

A belföldi pénzpiacra tegnap délután a bukaresti ünnepelői hangulat miatt gyenge forgalom. Az árfolyamok 42.80 lejes svájci franknak megfelelő alapon mozogtak egész délután. Ma reggel a román ünnep miatt csak az intézetek egy részében folyik üzlet, üzletkezés azonban alig fordul elő. — Déli záró árfolyamok: Egy svájci frank 42.80 lej, egy angol font 1011, egy cseh korona 6.80, egy olasz lira 10.05, egy dollár 229, egy francia frank 11.70, egy lejért 310 osztrák és 350 magyar korona.

(—) Budapesti értéktőzsde. A pénteki tőzsdénapon lanyha irányzat mellett az árfolyamok ismét lemorzsolódtak. Záróárfolyamok ezrekben: Magyar hitel 542, Osztrák hitel 166, Salgó 555, Rima 124, Délnyugat 52, Államvasút 480, Köhő 440, Atlantika 29, Ganz-Danubius 2975, Köszén 2940, Papír 40, Nasici 2325, Szilvónia 82, Viktória 210, Kereskedelmi Hitel 25, Pesti Magyar Kereskedelmi Bank 1135, Beocsi 940, Urikányi 900, Láng 116, Lipták 11.5, Schlick 59, Brassói 435, Zabola 87, Baróti 24, Cukoripar 2350, Hungária Műtrágya 117, Olasz Bank 21.50, Angol-Magyar Bank 43, Leszámtóló 72, Magyar-Cseh Bank 33, Nova 142, Kronberger 16, Kőzuti 41, Csaky 14, Izzó 696, Magnezit 1900, Viktória Butor 4.5, Ofa 575, Malomsoki 6.75, Pesti Hazai 3500.

(—) Erdélyi gabonapiac. Az árak szilárd irányzatában a gabona-rendszert új rendelkezései bizonyos megállást eredményeztek. A hanyaságot főleg a felértelt kiviteli illeték okozta. Eladók és vásárlók varakozó álláspontja helyezkedtek. Brassóban a buza ára vagononként 85 ezer lej, a Banskágr 80 ezer az első minőségű. Árpában a kereslet ár sörárpánál 620 lej, mezősegi takarmány-árpa 550 lej mm. kény. A tengeri vagonja 58 ezer lej feladó állomáson. Sepsiszentgyörgyön is megállott az emelkedő irányzat. Buza métermázsája 750, rozs 520, sörárpa 600—610, takarmány 520, tengeri 560, préselt széna 350 lej.

(—) Brassói piaci árak. Csirke párja 60—100 lej, tojás 2.20—2.30, burgonya 1.10—1.20, szőlő 30—40 lej, tej 7—8, szőlő 30—40 lej.

(—) Budapesti gabonapiac. A magasra emelkedett gabonapiacra tegnap kevés hanyatlás árasztott be. Tiszai búza budapesti peritásban 475—485, zab 400—420, tengeri 390—395 ezer korona.

(x) Repülőgépen a világ körül. Londonból jelentik: Smith amerikai hadnagy a világkörüli repülő expedíció vezetője elindulása előtt kijelentette, hogy kilencvenkilenc százalékos valószínűséggel számít a sikerre. A bronghy repülőterén óriási tömeg volt jelen a repülő felszállásánál, nagy óvációkban részesítve a bátor pilótákat.

(—) Örlési forgalom Magyarországon. Budapesti táviratozzák: A minisztertanács elhatározta, hogy augusztus 1-je kezdve felszabadítja a malmok számára a gabonabehozatalt. A külföldi gabonát Magyarországon örlik meg s mint lisztet fogják a külföldre szállítani.

(—) A magyar koronakövetelés bejelentésének határideje. A pénzügyminiszter 159680—924. számú rendeletével a magyar-koronáról szóló követelések és adósságok rendezésére, valamint az értékpapírok és letétek felszabadítására vonatkozó nyilatkozatok utolsó beadási határideje f. évi október 2. E határ idő után nyilatkozatot nem fogadnak többé el. A nyilatkozatok beadásának módja és feltételei a régié maradnak. A nyilatkozatok az illetékes pénzügyi adminisztrációnál adandók be, amely megadja a szükséges felvilágosításokat is.

(—) Határzár Csehszlovákia felé. A csehszlovák kormány Romániából és Lengyelországból megtiltotta a szarvasmarhák bevitelét az elterjedt marhavész miatt.

(—) Leszállították a fa árát Oroszországban. Moszkvából jelentik, hogy a szovjetkormány a dékeleti kerületi kereskedelmi kamara kezdeményezésére a kivitelre szánt fa árát 20 százalékkal leszállította s ugyanekkor a kivitelre dolgozó termelőknek és iparosoknak nagy engedményeket adott és könnyítéseket tett.

(—) Jelentkezés a kolozsvári árumintavásárra. A kolozsvári áru mintavásár vezetősége közli, hogy az áru mintavásáron résztvenni szándékozó kiállítók jelentkezési határidejét augusztus 10-re kitöltötték.

(—) A hitbizományi erdők ügye. Bukaresti jelentés szerint a főerdőgazgatóságnál (Casa Padurilor) most dolgoznak azon a szabályzatban, mely a régi királyiárbeli, besszarábiai, és bukovinai falusi lakosságnak tűzi és épületfával való ellátására hozott törvény végrehajtására vonatkozik. A szabályzat keretében felmerült az erdélyi nemesi hitbizományi erdők kezelésének kérdése is s az ez ellen elhangzott panaszok. Az erdőgazgatóság arra kéri ezeket a tulajdonosokat, hogy panaszaitak nyújtsák be hozzá írásbeli memorandumban.

(—) A postatakarékpénztári betétek sorsa. A magyar postatakarékpénztár likvidálásáról kötött szerződés életbeléptével egyidejűleg nyilvánosságra hozták azokat a feltételeket, amelyek alapján a betétek és számlatulajdonosok követeléseik kiegyenlítésére igényt támaszthatnak, de még nem szabták meg azt a kvótát, amelyet a magyar postatakarékpénztár hitelezői igényelhetnek. Hogy a betétek és folyószámla követelések kifizetésére mikor kerül sor, az egyfelől az utóállamok őszi konferenciáján dől el, másfelől attól is függ, hogy a postatakarékpénztár felszámolásának lebonyolítása mennyi időt vesz igénybe. Ezidőszent még azt sem lehet megállapítani, hogy a likvidálás milyen eredménnyel fog végződni, mert senki sem tudhatja, hogy a postatakarék kibetelítése milyen arányban sikerül realizálni. Tudvalevő, hogy a postatakarék a betéttulajdonosok nagy részét államapírokkal helyezte el, ezért az utóállamok veszik át, de sem az árfolyam, sem az értékelés nincs még megállapítva. A rendezés kielégítő voltához semmiestre sem szabad vérmes reményeket fűzni, mert a visszafizetési hányad csak csekély része lehet a postatakarékpénztárnál elhelyezett összegek eredeti arányértékének.

Kiadó: «Brassói Lapok» nyomdája.

Pártoktól, kormányoktól független magyar újság a BRASSÓI LAPOK.

A szent hazugság

Regény

Írta: Hamvai Sándor

(Minden jog fenntartva.)

(22)

— Miféle beszéd ez megint? „te... Judit!... te“ Hogyan tűri el édes Juditom ezt a gyerekes konfidenciát?

— Ugyan, ugyan, ezredes! — szolt Judit k'nos zavarral. Hiszen Éva és én jó barátok voltunk mindig és azok is maradunk. Ugy-e édes Évám!

De már ekkor Évából elementáris erővel tört ki a zokogás. Odaborult a Judit nyakába és arcát keblére temette, aki ezt az alkalmat felhasználva, élénk szembeszédrel fejezte ki rosszallását Szentpálnak.

Ez viszont felhúzza vállait, tréfás gesztusokkal felelte, hogy nem érti a szemrehányásokat; hiszen ő jót akart; ő a leendő kis mama iránti tiszteletet akarta csak felkelteni a leányában. És élénk szemjatekkal kérdezte, hogy mit akar hát tőle Judit; mit tegyen?

Judit, aki e közben szeretettel cirógatta és gyöngéd szavakkal gyűgyögtette a még mindig zokogó Évát, szemével magyarázta az ezredesnek, hogy vonja a leányt magához és úgy engesztelje ki Évát.

Szentpálnak kissé nehezen ment a dolog: a hősszerűes szerepből döccenés nélkül áttevezni a gyöngéd apa szerepébe. Az előbbi súlyos rendreutastó szavak után becézgető szavakra találni, igazi színésztemperamentumnak is feladatszámba ment volna, hát még egy rideg katonának?

Nagy nehezen és elég ügyetlenül sikerült csak a dolog a Judit segítségével, aki a síró-rívó gyereket gyöngéden az apai karok közé vezette.

— Ej nő!... Ej nő!... Hát megbántottalak kis csitri leánykám? Hát azért sírsz, hogy megfedtelek az ügytelenségedért? Vagy azért, mert helytelenítettem, hogy Juditot névénized?

Judit az Éva háta mögött megint rosszallólag intett. Bosszankodva, szemjatekkal adta tudtára az ezredesnek, hogy megint ostobaságot mondott.

— Na, ugy-e nem haragszol, kis lányom? Nem ugy-e?... No... ne... Ne halljak több sirást!... Csókold meg apukát!... Így!... Ide is egy puszit!... Ide is! A kutyafékom adta, teringettel!... No, most én csókollak meg... Tartd a kis pufi arcotod!... Így nő, erről is, arról is... No, de most már mond el szépen, hogy kik jönnek hozzánk vizitbe?!

— A szom... széd... ből... Ju... házbá... csik... A le... nya, meg a fi... a, — mondotta Éva szótárolva és még mindig szepegeve: de akkor már könnyei között mosolyogva a szomszéd apjára. — Ugy-e lelkeim szívesen látjatok?

— Szívesen látjuk no, csak vége legyen a sirdogálásnak, — mondotta Szentpál. — Ugy-e Judit?

Judit idegesen rántotta föl vállait:

— A szíveslítés magára nézve, aki házigazda, kötelező lehet. Nekem semmi közöm hozzájuk! Betolakodó idegenek és megvaliom, nekem ellenszenveseim!

— No, de uriember ilyen esetben tartozik leküzdeni ellenszenvét. Ez már elemi szabály! — mondotta az ezredes.

Judit gúnyosan mosolygott.

— Ha a papád úgy akarja, akkor én is olvadozni fogok a szíveségtől!

Éva örömeiben tapsolt.

— Beh kedvesek vagytok!... Beh édesek vagytok! — s az ajtóig szaladt; ott megállott, mosolyogva visszatért, apjához futott. — Még elfeledtem valamit!

— Mit?

Éva átkarolta az ezredes nyakát és megcsókolta arcát egyik, majd másik felől.

— Ezt nő!

Aztán Judit rohant és azt csókolta össze.

— És ezt!

Aztán kezeivel csókot intve, mindegyre visszatartva, játszóan, mint egy tavaszi pillangó, kilejtett az ajtón.

X.

Szentpál visszatért helyére.

Judit a baloldali asztalkához ment; a nagy, szolnai vázába helyezett virágokat megigazgatta és halkán szolt:

— Követségben járt!

Az ezredes szórakozottan kérdezte:

— Mit mond?

— Követségben járt; azt mondtam. Világos, hogy Szabolcs küldte. Az egész vizit a Szabolcs eszméje.

— Nem értem az egészet... Új birtokos költözik a szomszédba családjával, vizitet tesz: ez csak természetes. A vizitet elfogadjuk, vizitadást, punktum. Ez nem kötelez semmire... (Folyt. köv.)

Árverés.

Baróton, 1924. aug. 8-án d. e. 11 órakor 60-80 q széná Bacsoni György késedelmes vevő terhére, veszélyére nyilvános árverésen hatósági személy közbejöttével a kereskedelmi törvény 351. §-a alapján eladatik. Átvétel 10 nap alatt eszközlendő. Átvételkor a vételár fizetendő.

5055

Dr. Biró Gyula.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Egy sző-ára: 3 lei. - Vestegabb butóval 8 lei. - Állást keresőknek 25% engedmény. - Legkisebb apróhirdetés ára 30 lei. Csak válaszbélyeggel felszerelt kérdéshirdetésekre válaszolunk. - Apróhirdetéseket a fenti eredeti árak mellett bizományosunknál is feladhat minden helységben, aki pontosan továbbítja azt kiadónkhoz.

Személyszállító autó-vállalat.
Jancsó. Telefon 5-30. Brassó.
Fekete ucca 44. 8463

Eladó több ezer darab építkezéskor visszamaradt I-a minőségű nagy fedélszerép, 8,50 lej darabja az Industria Lemnului fost Vidor & Comp. Vasut-uccai faterlepen. 5039

Gépirásra két hét alatt bárkit megtanítok. Másolások írógépén elvállalok. Kórház-ucca 19. Emeleten. 5058

Nagy gyakorlattal bíró üzemvezető-főgépész nagyobb üzemben állást keres. Ajánlatokat Szében címre Ferdinándnak Brassó, Vasut-ucca 54 d. 5057

Keresek egy mézeskalácsos segédet, aki önállóan tud dolgozni, azonnali belépésre. B. Zsámgozsan, Ibaşfalău. 5023

Billiárd nagyon jó, forgatható, üzletfelhagyás miatt eladó. Kaiser J. Elizabetopol. 5050

Eladó egy jó 8 lóerős cséplőgarnitúra üzemképes állapotban és 15 köbméter kőrisfadeszka Koós Viktornál Tg.-Mureş, Főter 23. 5048

Olcsón eladó cséplőgéprosták, egy dob-tengely 110-es géphez, dinamó 9 kw. egyenáramú minden tartozékával, akkumulátor 8 cellás, külső-vezetékhez 50 drb. szigetelő, belső vezetékhez 800 méter burkolt drót és sok szigetelő, foglalat és kapcsolók. Mindezek 8 napig a hirdetéstől megtekinthetők. Murvai Samu, Secueni-Ujszékely. 5047

Bizalmi állást keres faüzemnél Kertész Sft. Gheorghe, Str. Gării. 5046

Azonnal kiadó 2 szoba, konyha, kamara, pince a tramway állomás mellett 10.000 lei óvi lakbérért. Türköl, Str. Avram Iancu 48. 5041

Nagy ur hához idősebb hölgy mellé társalkodónak vagy házikisasszonynak ajánlkozók intelligens fiatal urleány. Vidékre is! Leveleket "Nemes sziv" felírával a kiadó továbbítja. 5037

Antik szőnyegek, Ima szőnyeg, Anatolia 400 éves, 9 darab gyönyörű Kuba Schivan, néhány Beludzsisztán, egy valódi Somak Gobellin, 2 drb. Harasan, 8 drb. valódi Afgan a legjobb karban csodás olcsó árban kerülnek eladásra. Szalóky, Árvaház-ucca 5 sz. 5033

Hosszúfeluban, Fő-ucca 1078 sz. alatt eladó egy ház üzlettel, 2 szoba, konyha és pince kedvező fizetéssel feltételek mellett 110.000 leiert. 5045

Fahivatalnok erdőkezelői, pénz-tárnoki vagy raktárkezelői állást keres. Cím 5029 szám alatt a kiadóban.

Szücssegéd, ki főmunkát is végez jó fizetéssel felvétetik Röss Arnold szücsnél, Fogarason. 10290

Egy, esetleg két **különbefajatu butorozott szoba** kerestetik. Értekezni lehet a kiadóhivatalban.

Töröttaranyat legmagasabb napi árban vesz Ehrlich Albert ékszerész, Kapu-ucca 67. 10212

Személyautó Metalurque, 24 HP 6 üléssős jó állapotban olcsón eladó. Cím 10315 szám alatt a kiadóban.

Szorgalmas fiatalember írodaszolgának kerestetik. Cím 10316 szám alatt a kiadóban.

Szabómesterek! Férfitököncölő üzemek! Kiket a legszebb férfidivatlap érdekel, kérjenek ajánlatot a Sándor hírlapíródtól Arad. 10322

Augusztus 15-re kerestetik egy jó

gépész

Megkiváncsolt, hogy a gőzgép, Dieselmotor, Elektromotor és a villanymotor felszerelésében kellő jártassággal bírjon.

!

Közelebbi felvilágosítást ad
TEUTSCH VIKTOR utóda cég
BRASSÓ, Buzasor 6.

Hirdessen a Brassói Lapokban.

Raktárnok

terményszakmában járatos, megbízható, azonnali belépésre kerestetik. Személyesen jelentkezések Montag Testvérek brassói fiókjánál, Weisz Mihály-u. 5. 10314

Egy tisztességes asszony délelőtti iroda takarítást vagy vasalást elvállal. Cím 5023 szám alatt a kiadóban.

Szalmatökök és palackszállító vaskosarakat törés ellen biztosítva, minden nagyságban jutányosan kapható. Képviselel kerestetik. Wolf József, Temesvár, III. Helvét-ucca 10. 5018

Egészséges szoptatós dajkát keres szoptatás 15-ére. Dr. Kertész Jenő Sepsiszentgyörgy. 5084

Ügyes szakácsné kerestetik. Jelentkezni: Weisz Mihály-ucca 2, Balásznál. 5083

Dívalos női ruhákat és mindenféle fehérneműt olcsón és pontosan készítenek. Cím: Kő-ucca 6 szám. 5082

Családi házak, hálószobák, edények, lámpák, varrógép eladók. Lakások bútorozva és anélkül kiadók. Dr. Hankóné, Kolostor-u. 28. 5080

Filmragasztó-leányok felvettettek. Jelentkezni 12-1 óráig (vasárnap is). Matador Film, Virág-sor 12. 5079

Ügyes szakácsné kerestetik az Állam Vasutak műhelyi tanonc otthona részére, fizetési és egyéb feltételek fenti műhely-főnökségnél (Atelierele principale C. F. R. Braşov) tudható meg. 5075

Eladó sürgősen nyolcas H. P. gőz-lokomobil Hoffher és Schrantz gyártmány egy darab 8 tonnás teher-autó Marta gyártmány, mindkettő üzemképes jó karban. Ruganesti, Sebesl. Jud. Odorheiu. 5073

Kerestünk azonnal belépésre egy szorgalmas jó referenciákkal rendelkező **vaskereskedő- és egy kiváló detailista fűszerkereskedősegédek.** Weisburg Jakob fia Dicsőszentmárton. 5072

Vásárhelyen legforgalmasabb helyen szép nagy sarokház két nagy kapulival, egyik nagyon alkalmas üzlet beépítésére, újonnan épített vendéglővel, nagy kerttel. Vendéglő és lakás azonnal átadó, haláleset miatt jutányosan azonnal eladó vagy kiadó. Özv. Bányai Béla, Targu-Mureş, Str. Căminaglor 111. 5071

Keresek nagyobb tételben megvételre **kőmenyit, mákot és tea-vaját.** Gál Albert, Brassó, Kapu-ucca 68. Telefon szám 315. 10380

Abraham József, Vasut-ucca 41 szám alatti vendéglőben **elsőrendű bükktüzifa** olcsó árban és aprítva megrendelhető. 5027

Akác mész garantált tiszta, 50 kg-os edényekben kg-ként 40 lei, 5 kg-os dobozban 45 lei, edény önköltségén áron felszámítva. Utánvét mellett szállít Gustav Dür, Arad. 5070

Házvezetőnő kerestünk tisztviselő-könyvtárhoz. Ajánlatok „Erdőpar Gheorghe” címre küldendők. 5069

Egy főzni jól tudó leány kerestetik három tagú családdhoz. Blatt, Kapu-ucca 38. 5068

Cipőfészkes készítéshez egy jó ragasztó azonnal beléphet. Mészia & Fazekas Brassó, Fekete-ucca 38. 5067

Gyermektelen hadiüzveggy tyuktelep gondozására kerestetik. Hilek, Jakab, elemezés, fűtés, villágítás, 500 lei havifizetés és tíz százalék melletk jövedelem a tiszta bevételből Brassó, Pohl Villa, Pellegvár-sor 7 a). 5066

Egy tisztességes urinak **butorozott szoba** kiadó. Cím 5065 szám alatt a kiadóban. 5065

KUPOLO VASÚTÖDE ÉS GÉPGYÁR RT.
Satumare, Str. Avram Iancu 45-47.

Eladó használt szerszám- és ipari gépek:

- 1 drb. egyengető esztergapad 6400 mm. csucstáv.
- 1 " fejpod 2000 mm. sziktarcsával,
- 1 " kis gyorsforgó,
- 1 " 60 HP. Breit és Ottinger-gyártm. stabil gőzgép,
- 1 " 15 HP. Oberursel-gyártm. benzinkomobil,
- 1 " 12 HP. Hoffmeister gőzmotor,
- 1 komplett cementgyári berendezés,
- 1 drb. olajmagazdó, 1 drb. olajmaggyűrdő, 1 drb. kézi pogácsa kinyomógép (uj).
- 1 " 18" Gatter (Tophan-gyártm.)
- 1 komplett vasúti berendezés mintákkal együtt.

A raktáron levő áruk, u. m.: párhuzamos satuk, újfajta hatszögletes hitelesített vassúlyok. 671

Rador 2189

A román állampolgárság megszerzésére és elvesztésére vonatkozó TÖRVÉNY
hiteles magyar fordításban megjelent.
ÁRA 8 LEI.

Kapható minden könyvtárban és kiskönyvesboltban vagy magánkézben 8 lei portóval beküldésére megilletti a BRASSÓI LAPOK könyvtárával.

Állandó raktár
CONTINENTAL, TRIUMPH és ADLER írógépekben. Fizetési könnyítések. **HANS CLOOS**
BRASSÓ SEGESVÁR
Fekete-ucca 19. 2076 Kut-tér 1. sz.

Megjelent
Az új behozatali vámtarifa
magyar fordítása

Consum - Közgazdaság - Rumölnischer - Lloyd kiadásában.

Kapható:

Aradon: Sándor Hirlapíróda
Clujon: Friedmann
Oradea-Mare: Hegedűs
Timişoara: Bánát
Satu-Mare: Szamos

Ára 50-— lej.

50-— lejelőleges beküldése ellenében portómentesen küldi a

Consum - Közgazdaság - Rumölnischer - Lloyd kiadóhivatala
Cluj, Str. Regina Maria 34. 678

Rador 2188

40 éves izr., Banat centrumának legnagyobb étterem és kávéházának vagyons tulajdonosa

nősülne.

Ízszállító, vagyons, komoly leány v. özvegy (vállás mellékes) teljes című, fényképpel ellátott levelet „1.000.000” jellegre Bánát Hirlapíródtába, Timişoara kéri. — Névtelen levelek nem vétetnek figyelembe. Szigorú díszkráció biztosítva.

Rador 8176

679

PRIMA

BÜKKTÜZIFA

waggontételekben és aprítva házhoz szállítva kapható az

Erdélyi
Leszámitoló Bank-
nál, Virágsor 12.
és MORSCHER A., Kolostor-ucca 11.

2077

Oradea-Mare (Nagyváradon) egy első és egy másodrendű

éjjeli mulató
bárbeadó.

Mindkét üzlet berendezésének megvétele kötelező. A másodrendű üzlet házzal együtt örökáron is eladó.

Érdeklődők „Prima üzlet” feligével ellátott levelet a kiadóhivatal továbbítja.

677

MOTOROK

Szilvógáz 30, 40, 50 és 70 HP.
Benzin 4, 10, 12, 14 és 16 HP.
Nyersolaj 20, 40, 45 és 55 HP.

GŐZGÉPEK

féltstabil 30, 40 és 50 HP,
compoundstabil 50, 60, 70, 250 HP

Összes gépek gyárling javítva azonnal szállíthatók, kedvező ár mellett.

Kérjen árajánlatot.

Friedrich Testvérek, Timişoara

660

TÁRLUNGULI

hosszúfalusi villanyos társaság keres kétlovas fogatjához kocsiat. Csak románul is beszélők forduljanak a társaság csornátfalusi irodájához.

5084

192—1924. szám.

Pályázati hirdetés.

A csikszentmiklósi róm. kath. kántortanító állásra pályázatot hirdetünk. Pályázati határidő 1924. évi augusztus hó 10. Próbából minden pályázó kötelessége saját költségén megjelenni 1924. évi aug. hó 17.

Jövedelem: Havil előleges részletekben készpénzben 17.000 lei, 3 hold kánt. Mintegy 12 székér szénát termő erdei kaszáló. 800□-ól káposzta föld. Szép, modern új lakás megfelelő melléképületekkel és veteményes kerttel.

Kötelessége: Az összes kántori teendők végzése; a bezárt felekezeti iskola megnyitása esetén a kijelölt osztályok vezetése.

Az iskolára való tekintettel, csak olyan okleveles kántor tanítók pályázhatnak, kik katonai kötelezettségeiknek eleget tettek. Kellően felszerelt pályázati kéresek alantírt plebánia hivatalhoz adandók be.

Nicolesti (Csikszentmiklós), 1924. évi július hó 14-én.

Egyháztanács.

Dr. BALOGH I.

URISZABÓ

KOLOSTOR-UCCA 29. SZ.

UI I
Munkás öltönyök és nadrágok. - Meglehetően olcsó, szabott árak. Külön mérték-utáni osztály.

UI I
Nagy raktár férfi, flu és gyermek ruhákban. Tavasz- és őrök, raglánok, gummi kabátok.

iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetem Könyvtár - Fundația pt. Școala nr. 1 Cluj

Nyomatott a „Brassói Lapok” nyomdavidalatának körforgógépén, Brassóban.